

Dosarul nr. 3ra-586/22
2-20145547-01-3ra-06062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: C.Guzun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud:, Gr. Dașchevici, Gh.Mîra, A.Bostan)

Î N C H E I E R E

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea în obligare depusă de Marina Galupa împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea în tot a actului administrativ individual defavorabil și obligarea autorității publice de a emite un act administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 25 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 16 noiembrie 2020 Marina Galupa a depus în ordinea contenciosului administrativ acțiune în obligare împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul cu privire la anularea în tot a actului administrativ individual defavorabil și obligarea autorității publice de a emite un act administrativ individual favorabil.

În motivarea acestei acțiuni, Marina Galupa a indicat că din 26 noiembrie 2018, este beneficiară de pensie pentru vechime în muncă în funcție de judecător, stabilită conform prevederilor art. 32 al Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544/1995, iar conform deciziei de stabilire a pensiei nr. 09/2018/30646 din 5 decembrie 2018 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul, pensia reclamantei a fost calculată în cuantum de 80% din salariul de funcție al unui judecător în exercițiu.

Ulterior, reclamanta a subliniat că la data de 17 ianuarie 2019, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul a emis decizia nr. 09/2018/30646, prin care pensia dânzei a fost stabilită în cuantum de 76% din salariul de funcție al unui judecător în exercițiu, iar la data de 28 martie 2019 organul de asigurări sociale a emis o nouă

decizie de stabilire a pensiei cu nr. 09/2019/25086, prin care pensia reclamantei a fost stabilită în cuantum de 80% din salariul de funcție al unui judecător în exercițiu.

Din considerentul că, autoritatea publică până la calcularea pensiei reclamantei în cuantum de 80% din salariul de funcție al unui judecător în exercițiu a emis câteva decizii contradictorii cu indicarea diferită a vechimii în muncă, și anume în baza deciziilor privind stabilirea pensiei din 17 ianuarie 2019 și din 28 martie 2019 pensia reclamantei a fost determinată ca fiind 15 ani, iar în baza deciziei privind stabilirea pensiei din 5 decembrie 2018, pensia acesteia a fost determinată ca fiind 15 ani 1 lună, Marina Galupa a depus într-un alt litiigu acțiune în constatare împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul cu privire la constatarea vechimii în muncă, iar prin hotărârea irevocabilă din 31 iulie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, acțiunea înaintată a fost admisă, fiind constatat faptul că vechimea totală în muncă a reclamantei Marina Galupa a constituit termenul de 37 ani.

În acest context, reclamanta a precizat că la data de 1 octombrie 2020, a înaintat în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cahul și a Casei Naționale de Asigurări Sociale, cereri cu privire la executarea de către autoritățile publice a hotărârii irevocabile din 31 iulie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, însă prin răspunsul nr. II-03/04-6639 din 9 octombrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea reclamantei, pe motiv că prin actul judecătoresc enunțat organul de asigurări sociale nu a fost obligat la careva acțiuni, inclusiv la recalcularea vechimii în muncă sau a recalculării pensiei.

Nefiind de acord cu răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. II-03/04-6639 din 9 octombrie 2020, reclamanta Marina Galupa a depus prezenta acțiune în obligare, solicitând anularea în tot a actului administrativ individual defavorabil nr. II-03/04-6639 din 9 octombrie 2020 de respingere a cererii privind executarea hotărârii judecătorești, ca ilegală și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite decizia de modificare a vechimii în muncă a pensionarei Marina Galupa indicând vechimea totală de 37 ani, în baza hotărârii Judecătoriei Cahul din 31 iulie 2020.

Prin încheierea din 12 februarie 2021, acțiunea reclamantei în partea ce ține de pretențiile acesteia față de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cahul, a fost declarată ca fiind inadmisibilă.

Prin hotărârea din 25 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ depusă de Marina Galupa a fost admisă, fiind anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. II-03/04-6639 din 9 octombrie 2020, de respingere a cererii privind executarea hotărârii judecătorești, ca ilegală. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a emite decizia de modificare a vechimii în muncă a pensionarei Marina Galupa, indicând vechimea totală de 37 ani, în baza hotărârii Judecătoriei Cahul din 31 iulie 2020.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 1 iunie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel, care ulterior la data de 4 august 2021 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii contestate la data de 25 mai 2021 (f.d.39), iar hotărârea motivată a fost notificată

apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale în data de 16 iulie 2021 (f.d.51). Astfel, depunerea apelului nemotivat în data de 1 iunie 2021 (f.d.47) cât și motivarea acestuia prezentată la data de 4 august 2021 (f.d.55) sunt în termen.

Prin decizia din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 25 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, vechimea totală în muncă a reclamantei Marina Galupa este de 37 ani – fapt constatat prin hotărârea din 31 iulie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, devenită definitivă și irevocabilă la 4 septembrie 2020, corespunzător, aceasta este obligatorie pentru toate autoritățile publice și urmează a fi executată cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, instanța de fond just a concluzionat asupra netemeinicii refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale materializat prin răspunsul nr. II-03/04-6639 din 9 octombrie 2020 și întemeiat a constatat obligația Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite decizia de modificare a vechimii în muncă a pensionarei Marina Galupa, indicând vechimea totală a acesteia de 37 ani, în baza hotărârii irevocabile sus-enunțate.

În acest context, Curtea de Apel Chișinău a respins ca neîntemeiat argumentul autorității publice apelante, potrivit căruia hotărârea indicată nu ar impune organului de asigurări sociale careva obligații de recalculare a pensiei. Or, în speță a fost cert stabilit faptul că, Marina Galupa este subiect ce beneficiază de pensie în cuantum de 80% din salariul de funcție al unui judecător în exercițiu, în temeiul art. 32 al Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544/1995, cu vechime totală în muncă stabilită de 37 ani – drept constatat prin act judecătoresc al instanței judecătorești, rămas irevocabil.

Cu alte cuvinte, hotărârea respectivă a fost adoptată în baza unei acțiuni de constatare, or, prin această hotărâre a fost constatată existența unui raport juridic dintre Marina Galupa și Casa Națională de Asigurări Sociale cu referire la vechimea în muncă, care urma a fi indicat în dosarul personal de pensionare al reclamantei.

Curtea de Apel Chișinău a conchis că Casa Națională de Asigurări Sociale, prin lege, a fost obligată să execute actul judecătoresc rămas definitiv și irevocabil și să modifice vechimea în muncă a pensionarei Marina Galupa indicând vechimea totală de 37 ani, or, în caz contrar, respingerea acestei cerințe ar duce la încălcarea dreptului reclamantei asupra beneficiii de pensie în corespundere cu vechimea în muncă stabilită prin hotărâre judecătorească irevocabilă, fapt ce ar încălca atât un drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CEDO.

La data de 2 februarie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 5 aprilie 2022 a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei noi decizii, de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta a invocat dezacordul cu actul judecătoresc contestat, considerându-l neîntemeiat prin faptul că au fost aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

În acest context, Casa Națională de Asigurări Sociale cu indicarea motivelor de drept și de fapt invocate în referința asupra acțiunii în obligare și în motivarea apelului anexate la dosar, a invocat suplimentar că în hotărârea din 31 iulie 2020 a Judecătorei Cahul, sediul Central, devenită definitivă și irevocabilă la 4 septembrie 2020 nu a fost indicat expres că vechimea în muncă a reclamantei de 37 de ani, a fost constatată anume pentru stabilirea pensiei de judecător.

Respectiv, atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu aveau nici un temei de a reține la baza admitterii acțiunii în prezentul litigiu, actul judecătoresc nominalizat.

Prin referința depusă la data de 6 iulie 2022, Marina Galupa a solicitat respingerea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată în data de 25 ianuarie 2022 (f.d.71), fiind notificată recurentei Casa Națională de Asigurări Sociale în data de 17 martie 2022 (f.d.89).

Astfel, depunerea recursului nemotivat în data de 2 februarie 2022 (f.d.86), cât și motivarea acestuia prezentată în data de 5 aprilie 2022 (f.d.93) sunt în termen.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe

cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron